

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

VI saziv

Prolećna sesija

Komisija za zdravstvo, rad i socijalno staranje

Sednica br. 42

Zgrada skupštine, sala N - 302

Priština, 23. maja 2019. god. u 11:00 časova

Z A P I S N I K

Sednici su prisustvovali: Besa Baftiu, Naser Rugova, Fatmire Mulhaxha-Kollçaku, Bekim Haxhiu, Drita Millaku i Fikrim Damka.

Odsutni: Miljana Nikolić, Enver Hoti, Haxhi Avdyli, Flora Brovina i Time Kadrijaj.

Ostali učesnici: Arianit Behrami, Duresa Fata, Fatlinda Bajrami, Skupština Kosova; Mirlinda Zhushi, LDK; Urtinë Maloku, KDI; Drenushë Maxhuni, „Koha ditore“ i medije.

Osoblje za podršku: Shpresa Ramosaj-Haxhijaj, koordinatorka, Greta Avdyli, pripravnik.

Sednicom je predsedavala: Besa Baftiu, predsednica komisije.

DNEVNI RED:

- 1. Usvajanje dnevnog reda;**
- 2. Sastanak sa Ambasadorom Švedske na Kosovu, gđa Karin Hernmarck-Ahliny;**
- 3. Razno.**

1. Usvajanje dnevnog reda

Dnevni red je usvojen bez izmena.

2. Sastanak sa Ambasadorom Švedske na Kosovu, gđa Karin Hernmarck-Ahliny

Predsednica, se početno zahvalila ambasadoru Švedske zbog izražene volje za ovaj sastanak. Ona je objasnila članovima komisije i medijama da je ovaj sastanak realizovan

zbog interaktivnog razgovora o porodijskom i roditeljskom odmoru, povodom čega će se predstaviti razni pogledi o ovom odmoru, kako od strane komisije tako i od ambasadora.

Ambasador Švedske, gđa Karin Hernmarck-Ahliny, se zahvalila komisiji za pruženu mogućnost održavanja ovog sastanka. Ona je rekla da je ambasada već partner sa D4D (Democracy for Development) i zajedno razmatraju mogućnost za moderniji sistem roditeljskog odmora. Ambasada radi na različitim oblastima i sa različitim partnerima, što se tiče ove teme, kako bi Kosovo imalo zakonodavstvo za roditeljski odmor, koji će biti što efikasniji i što moderniji. Što se tiče roditeljskog odmora, Švedska je država koja je veoma progresivna, i pošto Kosovo nema neophodne resurse, ona ne može da postigne ovaj stepen napretka odjednom. Ipak, ambasador je sugerisao da se ne gleda samo na deo resursa i budžeta, već da se Švedska uzme kao primer o načinu i kada je započelo da radi za roditeljski odmor, tako da, smatram da se treba obratiti posebna pažnja pristupu i okolnostima iniciranja ove kauze. Gledajući na taj način pristup roditeljstvu i shvatajući da je rađanje posao za oba roditelja, i da nije samo pitanje žena ili majki, treba se raditi na tome kako bi zakonodavstvo garantovalo mogućnost jednakog roditeljstva. Dalje, ona je objasnila način kako funkcioniše ovaj zakon u Švedskoj, rekavši da ako roditelji žele roditeljski odmor, onda oboje trebaju dati doprinos roditelja. Zakonodavna norma Švedske, danas predviđa da oba roditelja budu u potpunosti privrženi roditeljstvu, bez razlika. Roditeljski odmor predstavlja jednaku mogućnost za oba pola, pošto su uključeni na tržištu rada i na taj način, nemajući gubitke iz ekonomske strane. Glavni razlog za jednaki roditeljski odmor ima važnost i za tržište rada, jer ako neka žena ima dileme između onoga da treba da studira i istovremeno da dobije dete, onda automatski ona postaje manje zahtevnija na tržištu rada.

Shpend Emini, je predstavio predloženi model od D4D (Democracy for Development), uzimajući u obzir i direktive EU-a i konsultacije organizacija civilnih društva i sindikata. Prema ovom modelu, roditeljski odmor će biti 13. meseci, gde 8. meseci pripadaju majci, dok 5. meseci pripadaju ocu. Za majku, 4. meseca je predviđen plaćeni odmor, sa 70% od poslodavca, 2 sa 50% od prosečne državne plate i 2. neplaćena meseca. Dok, za očinstvo, predviđa se 1. plaćeni mesec sa 70% od poslodavca i roditeljska dozvola koja traje 4. meseca, gde se 2. meseca plaćaju sa 50% od prosečne državne plate i 2. meseca neplaćeno. Prema ovom modelu, znatno bi se smanjio i budžetski trošak.

Predsednica je upoznala ambasadora i prisutne o trenutnoj fazi Nacrta zakona o porodijskom odmoru, očinskom i roditeljskom odmoru. Imajući u vidu da komisija nazire rad Ministarstva za rad i socijalnu zaštitu, onda se mnogo pitanja upućuju ministru, kako bi shvatili više o nacrtima zakona. Ministar rada i socijalne zaštite, upoznao je prisutne da je Nacrt zakona u Vladi i čeka se da nakon usvajanja u Vladi, bude prosleđen Skupštini, a nakon toga Komisiji za zdravstvo, rad i socijalno staranje, raspravljajući o njemu i usvajajući ga u načelu, a nakon toga, prosleđujući ga na sednicu Skupštine. Ona je izrazila spremnost za razmatranje Nacrta zakona o radu i porodijskom odmoru, očinskom i

roditeljskom, uzimajući tako i mišljenje civilnog društva i građana. Nakon toga, ona je objasnila ambasadoru aktuelni model porodijskog odmora na Kosovu, koji u celosti traje 12. meseci.

Aktuelni zakon je diskriminirajuć za žene i iz aspekta tržišta rada, i kao takav čini da muškarci imaju više mogućnosti zapošljavanja od žena. Ona je izrazila spremnost za saradnju i interakciju sa Švedskom ambasadam, i sa drugim organizacijama po ovom pitanju.

Ambasador Švedske, gđa Karin Hernmarck-Ahliny, je potencirala da ovo zakonodavstvo treba da se analizira iz njegovog pristupa, a ne neophodno iz budžetskog pogleda. Ona je rekla da Kosovo ne treba da uzima za primer zemlje iz regiona, ni one iz EU-a, već da napreduje na taj način kako bi bio primer za ostale zemlje. Ona je takođe rekla da rad koji žene vrše u kući, ne računa se kao rad, međutim to je nepravedno, jer one rade možda i više nego neko na tržištu rada, međutim, to se računa kao neplaćeni rad, i stoga se ne procenjuje toliko. Ona je takođe pozvala članove komisije na organizovanu izložbu sa slikama švedskih i kosovskih očeva.

Fatmire Mulhaxha-Kollçaku, je analizirala dati model od D4D (Democracy for Development) i onog aktuelnog, gde se i na podneti model pokrivaju 9. meseca na plaćeni odmor, što korespondira sa trenutnim modelom na Kosovu, međutim sa malom izmenom, gde se deli odmor između majke i oca. Ona smatra da se u celosti treba izmeniti mentalitet kosovskog društva, kako odgovornost za dete ne bi spadalo samo na ženu, već da oba roditelja učestvuju na jednaki način u uzgoju dece. Prema njenim rečima, diskriminacija koja je učinjena nad ženom je znatno vidljiva, pogotovo na tržištu rada, jer se pre zapošljava muškarac i žena se diskriminira zbog njene reproduktivne uloge. Ona je pitala ambasadora da li su imali kontakte sa ministarstvom u fazi radnih grupa i dali su našli oblik saradnje sa njima. Rekla je da se ovo pitanje treba ostaviti unutar Zakona o radu kako se ne bi pravio poseban zakon. Na kraju, postavila je pitanje za ambasadora, kako Švedska tretira pitanje žena, koje ne rade, što se tiče porodijskog odmora.

Naser Rugova, je rekao da je ova tema važna za kosovsko društvo, koje je u tranziciji i takođe je naveo da polna jednakost treba da se oživi i preko zakonskih normi. Po njemu, Zakon o radu treba imati širi konsenzus od poslodavaca, pogotovo u privatnom sektoru. On je objasnio da je zakonodavstvo na Kosovu kvalitetno, međutim ima ozbiljnih problema njegove primene u praksi. Takođe, smatra da se preko radnih grupa treba izvršiti studija izvodljivosti za sprovođenje verovatnoće funkcionisanja ovog zakona u praksi. Prema njegovim rečima, obrazovanje i roditeljsko emancipiranje će uticati na jednako roditeljstvo.

Drita Millaku, je rekla da je veoma zabrinjavajuće pitanje privatnih kompanija za nadoknađivanje porodilja, ne zato što privatne kompanije ne poštuju porodilje, već zato što nema pravih mehanizama za realizaciju ove nadoknade. Ona je rekla da trebamo raditi više

za stavljanje u funkciju ovih zakona u praksi. Takođe, pozvala je ne samo Ambasadu Švedske, već sve ostale razvijene države da nam pomognu, kako bi imali adekvatnu implementaciju zakona na Kosovu.

Bekim Haxhiu, je rekao da je predstavljeni model dobar, međutim može se prilagoditi okolnostima naše države u dva elementa. Prvi element je da roditeljski i očinski odmori ne budu diskriminirajući, u odnosu na žene, što se tiče aspekta zapošljavanja, gde 6. meseci trebaju da se plaćaju od poslodavca, kako se ne bi štetio budžet porodice. Drugi element je isplata od 50%, koji je jednaki model i koji se ne razlikuje, što se tiče aspekta oba roditelja. On smatra da je dobar model i zakon o zaštiti ishrane dojenjem, gde član 5. o pravima žena koje doje, određuje dva sata plaćenog odmora, od šestog meseca do prve godine i od prve godine do druge da imaju sat vremena plaćenog odmora, u cilju favorizovanja dojenja. On je rekao da zakon o radu i porodiljama neće biti odvojeni, ali će se glasati na sednici zajedno, jer se nadovezuju međusobno. Dalje, naveo da da dok ministarstvo ne donese Zakon o porodiljskom odmoru, roditeljskom i očinskom odmoru, Komisija neće proslediti Skupštini Zakon o radu, dok se ne izvrši harmonizacija ova dva zakona međusobno.

Ambasador Švedske, gđa Karin Hernmarck-Ahliny, se zahvalila članovima komisije za pitanja i predloge. Ona je objasnila da je D4D (Democracy for Development), blisko radila sa ministarstvom, i takođe, na jednom sastanku koji je bio održan u ministarstvu, naveo je detalje o odluci Vlade i mogućim izmenama o načinu kako će Skupština rešiti ovaj predlog. Što se tiče dojenja, ambasador je naveo da je Švedska zemlja koja podstiče u velikoj meri dojenje, iako zbog različitih bioloških razloga, sve žene ne mogu da doje svoju decu mlekom dojke. Što se tiče smanjenja nataliteta, navela je da iako se u Švedskoj većina žena školuju, one su deo tržišta rada i imaju karijeru, to ne sprečava državu u povećanju nataliteta i to se najbolje reguliše zakonom o jednakom roditeljstvu. Ona je sugerisala da se ne oslanjaju kompletno na sistem Švedske, već da se isti uzme kao model, kako bi koristili mogućnosti koje daje naša država.

Predsednica je pitala ambasadora: Da li je u Švedskoj odvojen Zakon o radu sa Zakonom o porodiljskom odmoru, zbog različitih dilema koje imamo na Kosovu, kada je reč o kategoriji žena koje nisu u radnom odnosu?

Ambasador Švedske, gđa Karin Hernmarck-Ahliny, je rekla da su zakoni odvojeni, međutim zakonodavni sistem je kompletno različit, imajući kompletno različit sistem kod prava na posao. Ona je navela da će obezbediti detaljnije informacije što se tiče načina funkcionisanja sistema u Švedskoj.

Fatmire Mulhaxha-Kollçaku, je tražila da zna kako se rešava pitanje kategorija žena koje nisu zapošljene. Jer porodiljski odmor, roditeljski i očinski pripadaju samo kategoriji zaposlenih lica. Ona je tražila objašnjenja o raspodeljenim fondovima kod žena koje ne rade.

Ambasador Švedske, gđa Karin Hernmarck-Ahliny, objasnila je da u Švedskoj, u trenutku kada se rodi dete, država plaća, međutim ako su roditelji nezaposleni, onda se daje vrsta socijale, kako bi se starali o detetu i porodici.

Predsednica, se zahvalila Ambasadoru i članovima komisije na učešće i dati doprinos, za ovu veoma važnu temu.

Sednica je završena u 12:20.

Pripremili:

Osoblje za podršku komisije

Predsednica komisije,

Besa BAFTIU